

Nr 10 A.

Godkänd av första kammaren den 16 april 1926.
Godkänd av andra kammaren den 16 april 1926.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1926—1927 under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtande nr 10.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 7 januari 1926 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1926—1927 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å tionde huvudtiteln, innefattande anslagen till handelsdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över handelsärenden nämnda dag) att

dels från och med den 1 juli 1926 bestämma antalet ordinarie befattningshavare inom handelsdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare och expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
2 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
2 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
1 kanslibiträde	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
3 kontorsbiträden	B 4;

dels godkänna följande stat för handelsdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 102,400
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 21,800
<i>Förslagsanslag</i> kronor 124,200;	

dels ock vid bifall härtill minska det ordinarie förslagsanslaget till handelsdepartementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli, nu 145,300 kronor, med 21,100 kronor till 124,200 kronor.

Över denna framställning kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

2:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om anslag till upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet (punkt 2) kommer riksdagen likaledes att framdeles anmäla sitt beslut.

Centrala verk med underlydande stater.

3:o) I fråga om Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie anslaget till kommerskollegium (punkt 3) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att till upprätthållande av kommerskollegii verksamhet, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 56,900 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit riksdagen anledning till annan erinran än att, med hänsyn till de från och med den 1 juli 1925 gällande avlöningsbestämmelserna för icke-ordinarie befattningshavare vid statsdepartement m. fl. verk, lönerna till extra kansliskrivaren, de extra kontorsbiträdena och extra kanslibiträdet hos kommerskollegium torde böra beräknas efter lägsta löneklassen i vederbörande lönegrad för extra ordinarie befattningshavare och icke, på sätt föreslagits, efter näst lägsta löneklassen. I följd härav kan det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget nedsättas med 780 kronor till 56,120 kronor eller i avrundat tal 56,100 kronor.

Under erinran om att vederbörliga avlöningsförhöjningar till nyssnämnda befattningshavare hos kollegium torde böra utgå från det under sjunde huvudtiteln uppförda anslaget till avlöningsförhöjningar åt vissa icke-ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, får riks-

dagen alltså anmäla, att riksdagen till *upprätthållande av kommerskollegii verksamhet*, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 56,100 kronor.

5:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *arvode åt en assistent vid sprängämnesinspektionen* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 6,048 kronor.

6:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 7) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *arvoden åt två assistenter vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 12,096 kronor.

7:o) Då Eders Kungl. Maj:ts under punkt 8 framlagda förslag icke givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen till *anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 200,800 kronor.

8:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till navigationsskolorna (punkt 9) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att *dels från och med den 1 juli 1926 bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid lots- och fyrstaten på följande sätt:*

Distriktsbefäl och personal å distriktsexpeditionerna.		Lönegrad
Befattning		
3 lotskaptener	.....	13
3 »	.....	12
7 lotslöjtnanter	.....	11
6 expeditionsbiträden	.....	6
3 kontorsbiträden	.....	2
Lotspersonal.		
18 överlotsar	.....	10
19 lotsförmän å 1:a klass lotsplats	.....	9
27 lotsförmän å 2:a klass lotsplats	.....	7
330 lotsar » 1:a » »	.....	6
84 » » 2:a » »	.....	5
41 lotsförmän » 3:e » »	.....	5
46 lotsar » 3:e » »	.....	4

Personal å fyrskepp och fyr samt å gasstation.

Befattning	Lönegrad
12 fyrmästare å 1:a klass fyrskepp	10
1 distriktsfyrmästare	10
26 fyrmästare å 1:a klass fyr	10
1 » » gasstation	10
6 » » 2:a klass fyrskepp	8
37 » » 2:a » fyr	8
2 » » 3:e » fyrskepp	6
19 » » 3:e » fyr	6
24 fyrvaktare » 1:a » fyrskepp	5
27 » » 1:a » fyr	5
1 » » gasstation	5
8 » » 2:a och 3:e klass fyrskepp	4
47 » » 2:a » 3:e » fyr	4
99 fyrbiträden å fyrskepp, fyr och gasstation	3

Personal å lotsverkets ångfartyg.

1 befälhavare	11
7 maskinister	8;

dels godkänna av departementschefen förordade förslag till avlöningsstat för lotsstyrelsen, till avlöningsstat för lots- och fyrstaten, till övergångs- och indragningsstat för lots- och fyrstaten, till pensionsstat för lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten ävensom till omkostnadsstat för lots- och fyrinrättningen, att tillämpas från och med den 1 juli 1926;

dels ock, vid bifall till vad sålunda föreslagits, höja det ordinarie förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen, nu 5,689,500 kronor, med 94,565 kronor, till 5,784,065 kronor.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad detsamma avser avlöningsstaterna för lotsstyrelsen och lots- och fyrstaten, övergångs- och indragningsstaterna samt pensionsstaten, har riksdagen icke haft något att erinra.

Då riksdagen jämväl, vad omkostnadsstaten angår, funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag om en provisorisk reglering av de i denna stat ingående posterna och då förslaget om uppförande å staten i fråga av en post till uppehållande av issignaltjänsten m. m. torde få anses tillfyllest motiverad, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen *dels* från och med den 1 juli 1926 bestämt antalet ordinarie befattningshavare vid lots- och fyrstaten på följande sätt:

Distriktsbefäl och personal å distriktsexpeditionerna.

Befattning	Lönegrad
3 lotskapten	13
3 »	12
7 lotslöjtnanter	11
6 expeditionsbiträden	6
3 kontorsbiträden	2

Lötspersonal.

Befattning	Lönegrad
18 överlotsar	10
19 lotsförmän å 1:a klass lotsplats	9
27 » » 2:a » »	7
330 lotsar » 1:a » »	6
84 » » 2:a » »	5
41 lotsförmän » 3:e » »	5
46 lotsar » 3:e » »	4

Personal å fyrskepp och fyr samt å gasstation.

12 fyrmästare å 1:a klass fyrskepp	10
1 distriktsfyrmästare	10
26 fyrmästare å 1:a klass fyr	10
1 » » gasstation	10
6 » » 2:a klass fyrskepp	8
37 » » 2:a » fyr	8
2 » » 3:e » fyrskepp	6
19 » » 3:e » fyr	6
24 fyrvaktare » 1:a » fyrskepp	5
27 » » 1:a » fyr	5
1 » » gasstation	5
8 » » 2:a och 3:e klass fyrskepp	4
47 » » 2:a » 3:e » fyr	4
99 fyrbiträden å fyrskepp, fyr och gasstation	3

Personal å lotsverkets ångfartyg.

1 befälhavare	11
7 maskinister	8;

dels godkänt av chefen för handelsdepartementet i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1926 förordade förslag till avlöningsstat för lotsstyrelsen, till avlöningsstat för lots- och fyrstaten, till övergångs- och indragningsstat för lots- och fyrstaten, till pensionsstat för lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten ävensom till omkostnadsstat för lots- och fyrinrättningen, att tillämpas från och med den 1 juli 1926;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *lots- och fyrinrättningen*, nu 5,689,500 kronor, med 94,565 kronor till 5,784,065 kronor.

10:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) *dels* medgiva, att av de av 1917 och 1918 års riksdagar anvisade anslag å sammanlagt 200,000 kronor, avseende anordnande av vissa säkerhetsanstalter för sjöfarten utanför Härnösand, må tagas i anspråk ej mindre ett belopp av 128,000 kronor för anordnande av dylika säkerhetsanstalter i enlighet med av lotsstyrelsen avgivet, med alternativ 1 betecknat förslag, än även ett

belopp av 72,000 kronor för följande ändamål, nämligen till ny fyrapparat och nytt mistsignalmaskineri å fyrskeppet Grisbådarne 45,000 kronor, till anskaffande av en motordriven reservmistsirén 6,500 kronor, till anordnande av en 4:e ordningens agafyr å Jungfrun i Kalmarsund 17,500 kronor och till anordnande av en fyr å skäret Mesen i Bråviken 3,000 kronor;

dels ock till säkerhetsanstalter för sjöfarten för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,100 kronor.

Vad först beträffar Eders Kungl. Maj:ts förslag om förändrad disposition av vissa anslag till säkerhetsanstalter utanför Härnösand har riksdagen i likhet med departementschefen ansett, att det av lotsstyrelsen förordade, med »alternativ I» betecknade förslaget till förbättring av fyrbelysning och mistsignalering utanför staden ifråga är att föredraga framför de tidigare planerade, men ännu ej utförda säkerhetsanordningarna. Riksdagen har alltså ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

Den besparing å tidigare för nyssnämnda ändamål anvisade anslag, som vid bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag skulle uppstå, eller 72,000 kronor, skulle, enligt vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, användas till bestridande av kostnaderna för följande ändamål, nämligen till ny fyrapparat och nytt mistsignalmaskineri å fyrskeppet Grisbådarne, till anskaffande av en motordriven reservmistsirén, till anordnande av en 4:e ordningens agafyr å Jungfrun i Kalmarsund och till anordnande av en fyr å skäret Mesen i Bråviken. Häre mot har riksdagen ej heller haft något att erinra.

Å riksstaten för budgetåret 1926—1927 har nu Eders Kungl. Maj:t, såsom nämnts, äskat ett reservationsanslag å 500,100 kronor. De särskilda ändamål, vartill anslaget är avsett, framgå av en i statsrådsprotokollet intagen förteckning. Av de i denna förteckning ingående anslagsposterna är en post, beräknad till 8,000 kronor, avsedd för uppförande av en 6:e ordningens agafyr å Vindalsö sydöstra udde, väster om Sandhamn. I en till statsrådet och chefen för handelsdepartementet ingiven, till riksdagens vederbörande utskott under hand överlämnad V. P. M. av den 5 februari 1926 har chefen för lotsverket emellertid anmält, att på grund av vissa med frågan om fyrlanterninens snötäckning sammanhängande omständigheter fråga uppstått, huruvida bättre utnyttjande av fyren skulle kunna vinnas genom dess uppställning å ett skär i farledsdelens förlängning åt sydost och har fördenskull för vinnande av fria händer vid valet av plats ifrågasatts, att berörda belopp måtte anvisas för uppförande av en agafyr av sagda slag i farleden söder om Sandhamn i Stockholms skärgård.

Efter granskning i detalj av de förslag, vartill medel å riksstaten för nästkommande budgetår sålunda äskats, har riksdagen kommit till den övertygelsen, att de krav, som i skilda hänseenden framförts, äro av den art, att de icke utan olägenhet för lotsverket kunna tillbakavisas. Visserligen har riksdagen icke kunnat undgå att finna kostnaderna för vissa byggnadsarbeten — exempelvis de vid Kullens fyrplats föreslagna — väl högt beräknade och på grund härav ansett en mindre jämkning i det av

Eders Kungl. Maj:t till anvisande föreslagna anslagsbeloppet kunna ske, men har riksdagen i övrigt icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag. Vad beträffar nyssnämnda jämkning, har det synts riksdagen, att anslagssumman bör kunna nedsättas med 4,100 kronor och sålunda begränsas till 496,000 kronor. Förslaget om ändrad placering av förenämnda, till uppförande ifrågasatta agafyr i närheten av Sandhamn har ej heller givit riksdagen anledning till erinran.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att av de av 1917 och 1918 års riksdagar anvisade anslag å sammanlagt 200,000 kronor, avseende anordnande av vissa säkerhetsanstalter för sjöfarten utanför Härnösand, må tagas i anspråk ej mindre ett belopp av 128,000 kronor för anordnande av dylika säkerhetsanstalter i enlighet med av lotsstyrelsen avgivet, med alternativ 1 betecknat förslag, än även ett belopp av 72,000 kronor för följande ändamål, nämligen till ny fyrapparat och nytt mistsignalmaskineri å fyrskeppet Grisbådarne 45,000 kronor, till anskaffande av en motordriven reservmistsiren 6,500 kronor, till anordnande av en 4:e ordningens agafyr å Jungfrun i Kalmar-sund 17,500 kronor och till anordnande av en fyr å skäret Mesen i Bråviken 3,000 kronor;

dels ock till säkerhetsanstalter för sjöfarten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 496,000 kronor.

11:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15)

dels från och med den 1 juli 1926 bestämma antalet ordinarie befattningshavare hos patent- och registreringsverket på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3
6 byråchefer	B 30
19 byrådirektörer	B 28
4 förste byråingenjörer	B 24
1 bibliotekarie	B 24
1 sekreterare	B 24
5 byråingenjörer	B 21
1 kassör och räkenskapsförare	B 21
1 registrator	B 21
3 notarier	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
6 kanslibiträden	B 7
5 expeditionsvakter	B 5
15 kontorsbiträden	B 4
2 skrivbiträden	B 2;

dels godkänna följande stat för patent- och registreringsverket, att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 506,200
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vikariats- ersättningar m. m., förslagsvis	» 128,000
Renskrivning och skrivmaterialier, bränsle, lyse, renhåll- ning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m., förslagsvis	» 75,000
Publikationer, efter avdrag av influtna prenumerations- avgifter och dylikt, kungörelser, böcker och tidskrifter samt bindningskostnader, förslagsvis	» 179,860
Återställda registreringsavgifter, förslagsvis	» 12,000
Bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, för- slagsvis	» 3,200
Pensioner åt avskedade tjänstemän, förslagsvis	» 24,440

Reservationsanslag kronor 928,700;

dels ock, vid bifall härtill, höja det ordinarie reservationsanslaget till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet, nu 927,300 kronor, med 1,400 kronor till 928,700 kronor, att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har departementschefen, som i likhet med statens besparingskommitté funnit hinder icke möta ur arbets-synpunkt för indragning av en ledig notariebefattning och registrators-tjänsten hos patent- och registreringsverket, ansett någon indragnings-åtgärd beträffande sistnämnda tjänst icke för närvarande böra vidtagas, enär med avseende å denna tjänst en utgiftsminskning i avlöningshän-seende icke kunde påräknas, förrän den nuvarande innehavaren avginge. På grund härav har ej heller av denna anledning någon nedsättning av posten för avlöningar till ordinarie tjänstemän ansetts böra vidtagas. Då det emellertid synes riksdagen böra komma till uttryck i staten för ämbets-verket, att tjänsten i fråga är övertalig och icke skall vid uppkommande ledighet återbesättas, bör enligt riksdagens mening tjänsten tills vidare uppföras å övergångsstat och i anslutning härtill nyssberörda post sänkas med, i avrundat tal, 6,400 kronor till 499,800 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit i fråga om stat och anslag till patent- och registreringsverket har icke givit riksdagen anledning till erinran; och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels från och med den 1 juli 1926 bestämt antalet ordinarie befattnings-havare hos patent- och registreringsverket på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3
6 byråchefer	B 30
19 byrådirektörer	B 28
4 förste byråingenjörer	B 24
1 bibliotekarie	B 24
1 sekreterare	B 24
5 byråingenjörer	B 21
1 kassör och räkenskapsförare	B 21
3 notarier	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
6 kanslibiträden	B 7
5 expeditionsvakter	B 5
15 kontorsbiträden	B 4
2 skrivbiträden	B 2

dels beslutat, att å övergångsstat skall från och med den 1 juli 1926 uppföras följande befattning:

1 registrator .....

B 21;

dels godkänt följande stat för patent- och registreringsverket, att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 499,800
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vikariats- ersättningar m. m., förslagsvis	» 128,000
Renskrivning och skrivmaterialier, bränsle, lyse, renhåll- ning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m., förslagsvis	» 75,000
Publikationer, efter avdrag av influtna prenumerations- avgifter och dylikt, kungörelser, böcker och tidskrifter samt bindningskostnader, förslagsvis	» 179,860
Återställda registreringsavgifter, förslagsvis	» 12,000
Bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, förslagsvis	» 3,200
Avlöning åt en å övergångsstat uppförd registrator	» 6,400
Pensioner åt avskedade tjänstemän, förslagsvis	» 24,440

Reservationsanslag kronor 928,700;

dels ock höjt det ordinarie reservationsanslaget till upprätthållande av *patent- och registreringsverkets verksamhet*, nu 927,300 kronor, med 1,400 kronor till 928,700 kronor, att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registeringsavgifters medel.

12:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16) och i anslutning till tidigare av riksdagen fattat beslut i fråga om de allmänna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst har riksdagen till täckande av kostnader för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid patent- och registreringsverket* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor, att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel.

13:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen under punkt 17, har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum,

dels till bestridande av *kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med registreringar och anmälningar till förenings- m. fl. register* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor;

dels ock medgivit, att de till nämnda myndigheter inflytande avgifter för sådana registreringar och anmälningar må tillföras detta anslag såsom särskilda uppbördsmedel.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att

dels från och med den 1 juli 1926 bestämma antalet ordinarie befattningshavare hos försäkringsinspektionen på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 överdirektör	A 2
1 ledamot och byrådirektör	B 28
1 förste aktuarie	B 26
2 förste revisorer	B 26
1 kansliskrivare	B 11
1 kanslibiträde	B 7
1 expeditiönsvakt	B 5;

dels besluta, att å övergångsstat skall från och med den 1 juli 1926 uppföras följande befattning:

1 revisor	B 21;
-----------------	-------

dels godkänna följande stat för försäkringsinspektionen, att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis beräknade till	kronor	61,600
Arvoden å 3,000 kronor till två ledamöter	»	6,000
Till vikariatsersättningar, avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., förslagsvis beräknat till	»	45,000
Avlöning åt en å övergångsstat uppförd registrator	»	6,400
Avlöning åt en å övergångsstat uppförd revisor	»	6,400
Pensioner till avskedade tjänstemän, förslagsvis beräknade till	»	3,200

Reservationsanslag kronor 128,600;

dels ock, vid bifall härtill, höja det ordinarie reservationsanslaget till uppehållande av försäkringsinspektionens verksamhet, nu 127,300 kronor, med 1,300 kronor till 128,600 kronor, att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen.

Jämlikt Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, skulle en revisorstjänst hos försäkringsinspektionen i avvaktan på tjänstens indragning tillsvidare uppföras å övergångsstat.

Enligt vad till riksdagens kännedom kommit, har Eders Kungl. Maj:ts numera utnämnt och förordnat innehavaren av berörda tjänst att vara förste revisor hos inspektionen samt i sammanhang därmed förklarat, att revisorstjänsten tillsvidare icke skall återbesättas. Då tjänsten sålunda för närvarande är ledig och såsom övertalig kan indragas, förefinnes nu alltså icke hinder för att tjänsten definitivt avföres från försäkringsinspektionens stat och att anslaget såsom följd härav nedsattes med 6,400 kronor.

På grund härav och då riksdagen i övrigt icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt föreslagit, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels från och med den 1 juli 1926 bestämt antalet ordinarie befattningshavare hos försäkringsinspektionen på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 överdirektör	A 2
1 ledamot och byrådirektör	B 28
1 förste aktuarie	B 26
2 förste revisorer	B 26
1 kansliskrivare	B 11
1 kanslibiträde	B 7
1 expeditiönsvakt	B 5;

dels godkänt följande stat för försäkringsinspektionen, att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis beräknade till	kronor	61,600
Arvoden å 3,000 kronor till två ledamöter	»	6,000
Till vikariatsersättningar, avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., förslagsvis beräknat till	»	45,000
Avlöning åt en å övergångsstat uppförd registrator	»	6,400
Pensioner till avskedade tjänstemän, förslagsvis beräknade till	»	3,200

Reservationsanslag kronor 122,200;

dels ock minskat det ordinarie reservationsanslaget till uppehållande av försäkringsinspektionens verksamhet, nu 127,300 kronor, med 5,100 kronor till 122,200 kronor, att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att till täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare i försäkringsinspektionen för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor, att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen.

Genom avförandet från försäkringsinspektionens stat av den under näst-föregående punkt omförmälda revisorstjänsten synes en mindre nedsättning av förevarande anslag kunna vidtagas. Riksdagen har sålunda bestämt anslaget till i avrundat tal 14,000 kronor.

I anslutning till tidigare av riksdagen fattat beslut i fråga om de allmänna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till täckande av kostnader för *dyrtidstillägg åt befattningshavare i försäkringsinspektionen* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 14,000 kronor, att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1926 förordade förslaget till stat för statens provningsanstalt, att tillämpas från och med den 1 juli 1926, höja det ordinarie förslagsanslaget till upprätthållande av provningsanstaltens verksamhet, nu 293,500 kronor, med 3,500 kronor till 297,000 kronor, att utgå i första hand av inkomster av statens provningsanstalt.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1926 förordade förslaget till stat för statens provningsanstalt, att tillämpas från och med den 1 juli 1926, höjt det ordinarie förslagsanslaget till upprätthållande av *provningsanstaltens verksamhet*, nu 293,500 kronor, med 3,500 kronor till 297,000 kronor, att utgå i första hand av inkomster av statens provningsanstalt.

17:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts under punkterna 21—34 framlagda förslag angående anslag till Sveriges geologiska undersökning, fältarbeten m. m. vid undersökningen, expenser m. m. och anskaffande av inventarier för undersökningen (punkterna 21—24), anslag för undersökning av torvmarker i södra Sverige (punkt 25) samt anslag till avlöningar vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, arvoden åt observatörer, expenser för samma anstalt, telegramkostnader och kostnader för radioutsändningar vid anstalten, vattenfallsförteckningens avslutande, diverse behov vid sagda

anstalt, meteorologiska telegram från Färöarna och Island, meteorologiska iakttagelser i Abisko m. m. och hydrogeologiska specialundersökningar (punkterna 26—34) kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

Handel och sjöfart.

18:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 35 har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, under förutsättning att verksamheten vid *handelshögskolan i Stockholm* fortsättes efter i huvudsak den nu följda plan, såsom bidrag till underhållande av samma skola under läsåret 1926—1927 å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 40,000 kronor,

att till handelshögskoleföreningens i Stockholm styrelse utbetalas med hälften under senare halvåret 1926 och återstående hälften under förra halvåret 1927 under villkor, att minst tolv friplatser för studerande vid högskolan komma att finnas inrättade under hela läsåret 1926—1927.

19:o) I enlighet men Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36) har riksdagen till *exportstipendier*, att användas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 26 september 1921, nr 636, å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 18,000 kronor.

20:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom understöd under år 1926, till *auktoriserade handelskammare i riket*, att utgå med ett belopp av 2,000 kronor till envar handelskammare under av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1926 förordade villkor, å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 24,000 kronor.

21:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 38) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom understöd för år 1926, på sätt av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1926 förordats, till *svenska handelskammare i utlandet* å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 52,500 kronor.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att, under villkor att Sveriges allmänna exportförening under år 1926 bedriver sin verksamhet i huvudsakligen den form och i minst den omfattning, som i företedd förslagsstat för samma år angives, samt att i granskningen av föreningens verksamhet och räkenskaper deltagaren av Eders Kungl. Maj:t förordnad revisor, såsom bidrag till föreningens verksamhet under sist-

nämnda år å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 30,000 kronor med skyldighet för föreningen att såväl till chefen för handelsdepartementet som ock till kommerskollegium avgiva berättelse om föreningens verksamhet under år 1926 ävensom redogörelse för föreningens ekonomiska ställning vid utgången av samma år.

I likhet med departementschefen anser riksdagen, att med hänsyn till det arbete, exportföreningen alltjämt nedlägger på befordrandet av vår varuavsättning i utlandet, föreningen jämväl för år 1926 bör komma i åtnjutande av statsunderstöd.

Vad angår sättet för beredande av de för statsbidraget erforderliga medlen, har departementschefen föreslagit, att den större delen av statsbidraget eller 30,000 kronor skulle utgå på riksstaten samt att återstoden av bidraget, 20,000 kronor, skulle tagas i anspråk från de fonder, som hittills anlitats för ändamålet. Då emellertid, enligt riksdagens mening, tillräckliga skäl icke anförts för en förhöjning av det nu å riksstaten utgående bidraget, har riksdagen ansett, att detsamma jämväl för år 1926 bör bestämmas till 20,000 kronor.

För åtnjutande av statsbidraget torde liknande villkor böra stadgas som de, vilka under det sistförflutna året varit gällande.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, under villkor att *Sveriges allmänna exportförening* under år 1926 bedriver sin verksamhet i huvudsakligen den form och i minst den omfattning, som i företedd förslagsstat för samma år anges, samt att i granskningen av föreningens verksamhet och räkenskaper deltagar en av Eders Kungl. Maj:ts förordnad revisor, såsom bidrag till föreningens verksamhet under sistnämnda år å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 20,000 kronor, med skyldighet för föreningen att såväl till chefen för handelsdepartementet som ock till kommerskollegium avgiva berättelse om föreningens verksamhet under år 1926 ävensom redogörelse för föreningens ekonomiska ställning vid utgången av samma år.

23:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framlagda förslag (punkt 40) har riksdagen till täckande av den å Sverige belöpande delen av kostnaderna under år 1927 för en *internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik* å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 800 kronor.

24:o) Med anledning av vad Eders Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen (punkt 41) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, å riksstaten för budgetåret 1926—1927 till *ersättning åt sjömanshusen* anvisat ett extra anslag av 162,000 kronor för beredande under år 1926 åt sjömanshusen av skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värn-

pliktigas inskrivning och redovisning samt för andra dem åvilande uppgifter för statsverkets räkning.

25:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42) har riksdagen till *läkarundersökning av sjöfolk* i enlighet med de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1926 angivna grunder för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

26:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1926—1927 anvisat till arvode med 2,000 kronor åt envar av *två dispachörsassistenter*, anställda den ene i Stockholm och den andre i Göteborg, ett extra anslag av 4,000 kronor.

27:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 44) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till täckande av den å Sverige för år 1926 belöpande delen av kostnaderna för uppehållande av *internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten* å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 9,500 kronor.

28:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av *drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg* å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 140,000 kronor.

Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

29:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46) har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptagit det ordinarie reservationsanslaget till *reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshanteringen hör*, med 3,000 kronor.

30:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptagit

dels det i den ordinarie anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna» ingående anslaget till manufakturernas befrämjande med 4,000 kronor,

dels ock de i samma anslagstitel ingående reservationsanslagen med följande belopp, nämligen

reservationsanslaget till *reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena* med 15,000 kronor,

reservationsanslaget till *reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri* med 5,400 kronor,

reservationsanslaget till *reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien* med 4,500 kronor, och

reservationsanslaget till *reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen*, med 7,500 kronor

31:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48) att upptaga ordinarie anslaget till befrämjande av hemslöjden med oförändrat belopp, 15,000 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen i riksstaten för vartdera av budgetåren 1924—1925 och 1925—1926 upptagit det ordinarie anslaget till befrämjande av husslöjden, vilket för budgetåret 1923—1924 utgått med 20,000 kronor och därförut utgjort 25,000 kronor för år räknat, med ett till 15,000 kronor nedsatt belopp.

Av ifrågavarande anslag utgå — förutom arvode av 3,000 kronor till en extra instruktör i husslöjd — huvudsakligen understöd till hushållningssällskap och landsting samt, i ett fåtal fall, till hemslöjdsföreningar. Understöden hava under senare år beviljats för anskaffande av stil- och tidsenliga modeller för husslöjdsalster samt för anordnande i vissa fall av undervisningskurser i husslöjd m. m.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag skulle benämningen å anslaget förändras till »befrämjande av hemslöjden».

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran.

I sammanhang med behandlingen av ifrågavarande förslag har riksdagen ock till prövning förehaft de under punkterna 52 och 53 av denna huvudtitel gjorda framställningarna om anslag till understöd åt föreningen för svensk hemslöjd och åt svenska slöjdföreningen, vilka synas riksdagen äga visst samband med det förslag, varom nu är fråga. Mot sistnämnda framställningar har riksdagen icke heller haft något att erinra. Med hänsyn till att de ändamål, vilka skola med ifrågavarande olika anslag tillgodoses, synas riksdagen, på sätt nyss nämnts, äga samband med varandra, vill riksdagen emellertid hava uttalat önskvärdheten av att vid avlåtande av statsverkspropositionen för budgetåret 1927—1928 det tages under övervägande, huruvida icke anslagsäskandena i fråga böra upptagas under samma rubrik om ock uppdelade, på sätt nu är fallet, under särskilda punkter.

Senare återkommande till anslagen för understöd åt föreningen för svensk hemslöjd och åt svenska slöjdföreningen får riksdagen under nu förevarande punkt anmäla, att riksdagen beslutat att i stället för det i riksstaten uppförda ordinarie anslaget till befrämjande av husslöjden, 15,000 kronor, å riksstaten för budgetåret 1926—1927 uppföra ett ordinarie anslag, benämnt »befrämjande av hemslöjden» med nämnda belopp.

32:o Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1926—1927 anvisat

dels för avlönande av en förste torvingenjör och tre torvingenjörer ett extra anslag av 26,400 kronor, varav dock 400 kronor till förste torvingenjören skola utgå allenast under förutsättning, att hans bostadsort är Stockholm,

dels till skrivhjälp åt förste torvingenjören ett extra anslag av 1,500 kronor,

dels ock till beredande, i mån av behov, efter hittills tillämpade grunder av personliga ålderstillägg åt förste torvingenjören och torvingenjörerna, i varje fall under förutsättning att vederbörande befattningshavare fortfarande med gott vitsord tjänstgör i nämnda egenskap, ett extra anslag av 4,000 kronor.

33:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, under de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1926 tillstyrkta villkor såsom *bidrag till Sveriges hantverksorganisations verksamhet* under år 1926 å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 2,500 kronor.

34:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att

dels medgiva, att Eders Kungl. Maj:t må bemyndiga kommerskollegium att enligt de av Eders Kungl. Maj:t senast föreskrivna grunder bevilja statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av högst 75 lärlingar med utbildningstid från tidpunkt under budgetåret 1926—1927,

dels ock till statsunderstöd till hantverksföreningar för utdelande av lärlingspremier för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 1,000 kronor.

Av skäl, departementschefen anført till stöd för ett återupptagande av den statliga understödsverksamhet, varom här är fråga, har riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

Då riksdagen ej heller funnit anledning till erinran mot det av Eders Kungl. Maj:t till understöd till hantverksföreningar för utdelande av lärlingspremier äskade beloppet, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att Eders Kungl. Maj:t må bemyndiga kommerskollegium att enligt de av Eders Kungl. Maj:t senast föreskrivna grunder bevilja statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av högst 75 lärlingar med utbildningstid från tidpunkt under budgetåret 1926—1927,

dels ock till statsunderstöd till hantverksföreningar för utdelande av lärlingspremier för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 1,000 kronor.

35:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 52) och under hänvisning till vad riksdagen under punkt 31 anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, åt *föreningen för svensk hemslöjd* såsom bidrag till uppehållande av dess verksamhet för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 8,000 kronor.

36:o) Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 31 anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53) och i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, åt *svenska slöjdföreningen* såsom bidrag för uppehållande av dess verksamhet under år 1926 å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 10,000 kronor.

37:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 54) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för bedrivande av *tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55) att såsom bidrag till uppehållande av den industriella standardiseringsverksamheten för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 30,000 kronor.

I anslutning till vad departementschefen till stöd för förevarande förslag anfört, har riksdagen ansett sig böra medgiva, att till uppehållande av den verksamhet, varom fråga är, anslag av statsmedel jämväl beviljas för nästkommande budgetår.

Vad anslagsbeloppets storlek beträffar, har, såsom nämnts, Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att å riksstaten skulle anvisas 30,000 kronor.

Riksdagen har emellertid ansett tillräckliga skäl icke förebragta för en förhöjning av nu utgående anslag och har sålunda funnit sig böra stanna för att anslaget bestämmes till 25,000 kronor. Riksdagen vill ock erinra om att, enligt vad departementschefen uttalat, ett lämpligt belopp, utöver det å riksstaten beviljade, kan för ändamålet tagas i anspråk från manufakturförlagslånefondens räntemedel.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag såsom bidrag till *uppehållande av den industriella standardiseringsverksamheten* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 25,000 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56) att för verkställande av undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

Riksdagen har ansett, att, i likhet med vad under de senare åren ägt rum, anslag bör beviljas för nu ifrågavarande ändamål jämväl för budgetåret 1926—1927. Då riksdagen ej heller, vad storleken av anslagsbeloppet angår funnit sig böra motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagen alltså för verkställande av *undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade*, å riksstaten för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

40:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57) angående anslag för främjande under kalenderåret 1926 av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

Diverse.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att minska det ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., nu 100,000 kronor, med 10,000 kronor till 90,000 kronor.

Riksdagen, som ansett, att ifrågavarande anslag utan olägenhet bör kunna något nedsättas utöver vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, förslagsvis till 85,000 kronor, har alltså minskat det ordinarie förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.*, nu 100,000 kronor, med 15,000 kronor till 85,000 kronor.

42:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60) angående anslag till tryckningskostnader, kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

43:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61) har riksdagen minskat det ordinarie reservationsanslaget till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga*, nu 55,000 kronor, med 15,000 kronor till 40,000 kronor.

44:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av anslag under tionde huvudtiteln för beredande av tillfällig löneförbättring åt viss personal inom den civila statsförvaltningen (punkt 62) samt till täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare i de till handelsdepartementet hörande ämbetsverk och kårer (punkt 63) kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

Övriga ordinarie anslag.

45:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under tionde huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1926—1927 uppfört samtliga de ordinarie anslag under tionde huvudtiteln, vilka icke blivit här ovan särskilt omförmälda, med oförändrade belopp.

Stockholm den 16 april 1926.

Med undersätlig vörtnad.